

OPONENTSKÝ POSUDEK (DIPLOMOVÁ PRÁCE)

Jméno diplomanta:	David Tománek
Téma práce:	Služebnosti
Rozsah práce:	95 stran vlastního textu (dle prohlášení autora 238.019 znaků, tj. 132,23 normostran)
Datum odevzdání práce:	30. 06. 2020 (el. podoba), 01. 07. 2020 (tištěná podoba)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomantem zvolené téma je především tradiční. Jde však zároveň o téma aktuální. To je zřejmé z toho, že v současné společnosti, stále více a více majetkově stratifikované, není možné veškeré poměry zejména k pozemkům řešit na základě převodů vlastnického práva k nim. Lze proto předpokládat, že stále více se bude možno setkávat s omezeními vlastníků právě v podobě služebností. To je umocněno faktem, že v rámci nedávné rekonstrukce soukromého práva byly služebnosti opět upraveny v podobě srovnatelné se standardními kodexy soukromého práva západní Evropy.

Hodnocení oponenta: Výběr tématu hodnotím na základě uvedeného kladně. Zpracování tohoto tématu je schopno osvědčit, zda si diplomant osvojil teoretické poznatky založené na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, na zvládnutí jejich aplikace a na rozvinutí schopností k tvůrčí činnosti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Úspěšné zpracování daného tématu si nelze představit – vzhledem k výše naznačenému – bez použití metody historické. Zároveň se však náročnost na zpracování zvyšuje tím, že při tomto nelze postupovat zcela mechanicky – dřívější právní úprava (jmenovitě v ABGB) nebyla samozřejmě v rámci rekonstrukce přejata doslovně, takže je vždy třeba pečlivě vážít, jaké závěry doktríny i judikatury lze aplikovat také na současnou právní úpravu. Vzhledem k tomu, že danému „klasickému“ civilistickému tématu je u nás standardně věnována pozornost doktríny i judikatury, lze vyjít z reprezentativní palety zdrojů od učebnic, přes komentáře až po prakticky orientovanou časopiseckou odbornou literaturu. Náročnost na zpracování je dále zvýšena skutečností, že diplomant se rozhodl komparovat danou problematiku také se zahraniční právní úpravou, a to s úpravou z rodiny anglosaské právní kultury (konkrétně Anglie a Wales).

Hodnocení oponenta: Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, jakož i prokázání souvisejících praktických znalostí (zejm. judikatury), při čemž lze čerpat z uvedeného okruhu literatury, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je rozdělena do 4 kapitol, k nimž je třeba připočíst úvod a závěr práce. Systematika práce je vystavěna na klasickém postupu od staršího k novějšímu a od obecného k dílčímu. Tak v kap. 1 je pojednáno o služebnostech obecně, v kap. 2 je podrobně pojednáno o historickém vývoji institutu služebnosti až do nedávné doby, v kap. 3 je analyzována současná právní úprava a v kap. 4 je obsažen komparační exkurz. V závěru pak autor své poznatky přehledně shrnuje. K této nijak nepřekvapující a celkem vhodně zvolené základní struktuře je ovšem třeba uvést, že každá z kapitol tvořících těžiště práce (tj. kap. 2 až 4) se velmi podrobně člení na dílčí podkapitoly, při čemž zejména struktura kap. 3 je velmi obsáhlá. Ukazuje se tím však, že autor nechtěl ponechat žádnou dílčí otázku stranou pozornosti a že zvolené téma se mu podařilo zpracovat velmi podrobně.

Hodnocení oponenta: Systematické členění práce a její formální struktura vtělená do jednotlivých kapitol jsou vzájemně koherentní. Těžiště práce je jasně identifikovatelné. Systematika práce i její formální členění odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

4. Vyjádření k práci

V úvodu autor definuje cíl práce, kterým je „*popis a kritická analýza současné právní úpravy služebností, a to zejména s ohledem na její inspirační zdroje v podobě Obecného zákoníku občanského a Vládního návrhu občanského zákoníku z roku 1937. Na vybraných místech bude poukázáno na možné nedostatky současné právní úpravy, včetně výkladových způsobů jejich odstranění a návrhů de lege ferenda. V neposlední řadě bude provedena dílčí komparace právní úpravy služebností v České republice s právní úpravou v Anglii a Walesu. K dosažení tohoto cíle bude užito metody deskriptivní, analytické a komparativní.*“ Autor cíl své práce formuluje pregnančně a hned je dlužno konstatovat, že výše analyzovaná struktura práce je k dosažení tohoto cíle zvolena vhodně.

Kladně hodnotím především podrobnost zpracování tématu. O tom svědčí mimo jiné již zmíněná struktura práce, jednak poznámkový aparát čítající celkem 335 položek a konečně též práce se zdroji (autor pracoval s více jak 50 zdroji, z toho 7 zahraničních). Zmínit je nutno také práci s judikaturou, kdy autor odkazuje na 57 judikátů, z toho 17 zahraničních (resp. 17 judikátů relevantních pro jeho zahraniční exkurz do Anglie a Walesu).

S předchozím souvisí také další aspekt, který je třeba v práci vyzdvihnout. Tím je zvládnutí komparace s Anglií a Walesem, kdy se autor neomezil na stručný exkurz, jako bývá zvykem v tomto druhu prací, nýbrž pronikl do hloubky relevantního case law (ostatně, bez patřičného vzhledu do case law si nelze komparaci s anglosaským právem ani představit).

Z formálních nedostatků upozorňuji, že tam, kde autor naznačuje v citaci vypuštění části textu třemi tečkami, bývá zvykem uvádět tyto tečky v závorkách (např. s. 49).

Vzhledem k uvedenému práci celkově hodnotím jako zdařilé zpracování tématu, a to ohledně logické stavby, hloubky zpracování i použitých právně-hermeneutických metod.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl diplomové práce je uveden výše. Autor tento cíl splnil , pro veškeré závěry lze nalézt oporu v textu práce.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Diplomant při zpracování zvoleného tématu prokázal schopnost samostatné práce , a to jak pokud jde o literaturu, tak judikaturu. Automatická kontrola shod provedená systémem Theses.cz generuje dokument čítající 2.805 stran, představující 98 dokumentů obsahujících shody. Míra shody však v žádném dokumentu nepřesahuje 5 %. Nakořím je v lidských silách takto obsáhlý dokument v rámci časové dotace pro oponentování práce prostudovat, lze konstatovat, že nalezené shody se týkají povětšinou názvů právních předpisů či citací zákonných textů nebo citací judikatury, které logicky musí být shodné. Automatická kontrola shod provedená systémem Turnitin indikuje 87 zdrojů obsahujících shody, čímž generuje celkovou podobnost (<i>overall similarity</i>) 30 %. Z toho je však třeba věnovat pozornost pouze zdroji č. 1, kde je indikována shoda 19 % (od zdroje č. 2 se vykazuje shoda 2 % a méně). Pokud jde o zdroj č. 1, je třeba konstatovat, ani toto číslo samo o sobě ničeho nevyovídá, neboť jde o souhrn všech shod z jednoho zdroje (dSPACE.cuni.cz), v němž jsou ovšem agregovány jednotlivé dílčí zdroje z tohoto úložiště. Po prostudování těchto shod lze navíc konstatovat, že indikované shody se

	<p>tykají především ustálených citací profilující teoretické literatury, ustálených právních obrátů, citací zákonných ustanovení a judikatury, které musí být logicky shodné. Na základě všech těchto kontrol tedy nelze učinit závěr, že by diplomant nepostupoval při tvorbě práce <i>lege artis</i>.</p>
Logická stavba práce	Logická stavba práce je již zhodnocena výše a lze ji hodnotit jako zdařilou.
Práce s literaturou (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autor pracuje s literaturou řádně a průběžně na ni odkazuje (k počtu pozn. pod čarou již výše). Seznam použitých pramenů je přehledný. Ze seznamu vyplývá, že autor pracoval s více jak 50 zdroji ať už monografického či časopiseckého charakteru (vč. zahraničních) a rovněž s judikaturou (cca 60 judikátů, včetně zahraničních). V podrobnostech srov. výše. Celkově je práce se zdroji zcela dostačující v rámci požadavků kladených na práce tohoto druhu.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autor téma zvolené v názvu diplomové práce zpracoval co do podrobnosti způsobem odpovídajícím požadavkům na práce tohoto druhu, k podrobnosti zpracování již výše. Lze tedy uzavřít, že autor zvolené téma zpracoval a vyčerpал dostatečně.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je po formální stránce přehledná. Velikost písma i jeho rozpal je standardní, počet úhozů je pravděpodobně vyšší než průměrná normostrana. Text neobsahuje grafy či tabulky. Lze uzavřít, že úprava odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň je celkově dobrá.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

6.1 Připomínky – srov. výše v rámci podrobného hodnocení.

6.2 Otázky k zodpovězení při obhajobě:

1) Na s. 57 se autor zabývá služebností rozlivu. Je zřejmé, že ve světle debat dlouhodobě se zvyšujícím suchu a s nutností zvýšeného zadržování vody v krajině může jít o institut, který do budoucna nabude na významu. V rámci této služebnosti je však citlivým tématem výkon této služebnosti, kdy hranice mezi rozlivem, který nezpůsobí větší škody a naopak rozlivem, který již vlastníka panujícího pozemku zasáhne citelněji, může být velmi subtilní. Proto by se autor v rámci obhajoby mohl zamyslet na tím, zda současná právní úprava (nejen v OZ) poskytuje vlastníku služebného pozemku skutečně efektivní a adekvátní možnost ochrany, zejména při excesu ze služebnosti (např. došlo ke zbytečnému rozlivu daleko nad stanovené břehové čáry).

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	práce	Závěrem lze konstatovat, že předložená diplomová práce, jak po stránce obsahové, tak i formální, splňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň		Výborně.

V Praze dne 22. 07. 2020

doc. JUDr. Ondřej Frinta, Ph.D.
oponent diplomové práce